

Колмакова О.М.

Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова,
к.е.н., доц., доцент кафедри економіки та маркетингу,

Лисенко Б.С.

Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова,
аспірант кафедри економіки та маркетингу

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНИМИ ВИТРАТАМИ НА БУДІВЕЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ В УКРАЇНІ

Управління матеріальними витратами є критично важливим аспектом для будь-якого підприємства. Контроль запасів та управління ними – складна оптимізаційна задача. Будівельні компанії в Україні повинні тримати суворий контроль за матеріальними запасами. Це передбачає відстеження кількості та вартості матеріалів на місці та в складі, щоб звести до мінімуму відходи, крадіжки та надмірне замовлення.

Управління витратами — це процес планування, контролю та оптимізації витрат і видатків в організації для ефективного досягнення її фінансових цілей і завдань. Це передбачає виявлення, аналіз та управління різними витратами, пов'язаними з виробництвом товарів чи послуг, а також іншими операційними витратами [1-4]. Основна мета управління витратами полягає в тому, щоб переконатися, що організація ефективно розподіляє свої ресурси, мінімізує відходи та максимізує прибутковість, зберігаючи або покращуючи якість своїх продуктів або послуг.

Ключові компоненти управління витратами зазвичай включають [1-4]:

Планування витрат - встановлення бюджетів і планових витрат для різних видів діяльності та проектів в організації.

Контроль витрат - моніторинг і регулювання витрат, щоб переконатися, що вони залишаються в межах бюджету. Це може включати виявлення та усунення перевитрат та внесення коригувань, якщо це необхідно.

Аналіз витрат - Вивчення даних про витрати, щоб зрозуміти, де і чому відбуваються витрати. Це може допомогти визначити сфери потенційної економії коштів або вдосконалення процесу.

Зменшення витрат - впровадження стратегій для зменшення витрат при збереженні або покращенні якості продукції чи послуг. Це може включати оптимізацію процесів, перегляд контрактів з постачальниками або пошук більш економічно ефективних альтернатив.

Оптимізація витрат - прагнення знайти баланс між зниженням витрат і підтриманням або підвищенням якості продукту чи послуги, задоволеністю клієнтів і загальною ефективністю бізнесу.

Ефективне управління витратами є фундаментальним аспектом фінансового планування та має вирішальне значення для того, щоб організації залишалися конкурентоспроможними, прибутковими та стійкими в довгостроковій перспективі.

На основі вище виділених ключових компонентів управління витратами та проаналізувавши наукові літературні джерела, щодо управління матеріальними витратами на будівельному підприємстві, автори розробили наступні рекомендації щодо покращення управління матеріальними витратами [1-4]:

– Керування постачальниками: встановіть міцні відносини з надійними постачальниками матеріалів. Обговоріть вигідні умови, такі як знижки на оптові закупівлі та графіки доставки, щоб зменшити витрати на матеріали. Через мінливість цін на матеріали довгострокові контракти та механізми захисту цін можуть бути вигідними.

– Бюджетування та оцінка витрат: розробіть детальні кошториси та бюджети для кожного будівельного проекту. Це має включати точні прогнози вартості матеріалів на основі поточних ринкових ставок. Регулярно оновлюйте ці бюджети для відображення фактичних витрат і будь-яких змін цін на матеріали.

– Стратегія закупівель: визначте найбільш економічно ефективну стратегію закупівель матеріалів, будь то оптова закупівля, своєчасна інвентаризація чи будь-який інший підхід. Оцініть наявність і терміни доставки матеріалів на українському ринку, щоб приймати зважені рішення.

– Контроль якості: переконайтеся, що придбані матеріали відповідають необхідним стандартам якості. Неякісні матеріали можуть призвести до переробки та збільшення витрат. Впровадити заходи контролю якості, щоб звести до мінімуму дефекти та відходи.

– Відстеження витрат: запровадьте надійну систему відстеження витрат, яка відстежує витрати на матеріали протягом життєвого циклу проекту. Це має включати реєстрацію всіх закупівель матеріалів, споживання та відходів. Регулярно порівнюйте фактичні витрати з бюджетом.

– Аналіз ринку: будьте в курсі коливань цін на матеріали на українському ринку. Відстежуйте вплив геополітичних факторів, обмінних курсів і місцевих економічних умов на витрати на матеріали. Відкоригуйте відповідно стратегії закупівель.

– Розподіл ресурсів. Ефективно розподіляйте ресурси, щоб мінімізувати матеріальні витрати та втрати. Це включає належне зберігання, обробку та транспортування матеріалів, щоб запобігти пошкодженню та крадіжці.

– Прогнозування та управління ризиками: передбачте потенційні коливання матеріальних витрат і оцініть їхній вплив на бюджет проекту. Розробіть стратегії зменшення ризиків і плани на випадок непередбачуваного зростання витрат.

– Стійкість і екологічність: відповідно до світових тенденцій, розглядайте стійкі та екологічно чисті матеріали, які можуть не тільки зменшити витрати в довгостроковій перспективі, але й узгодити з екологічними нормами та цілями корпоративної соціальної відповідальності.

– Технології та програмне забезпечення: використовуйте програмне забезпечення для управління будівництвом і технологічні інструменти для оптимізації відстеження витрат на матеріали, закупівлі та управління запасами. Ці інструменти можуть надавати дані в реальному часі та аналітику для кращого прийняття рішень.

– Навчання та розвиток навичок: переконайтеся, що робоча сила добре навчена належним методам обробки матеріалів, зберігання та управління витратами. Це допомагає мінімізувати помилки та відходи.

– Відповідність законодавству та нормативним вимогам: пам'ятайте та дотримуйтеся місцевих норм, зокрема податкового законодавства та правил імпорту/експорту, які можуть вплинути на матеріальні витрати та процеси закупівель.

Управління матеріальними витратами на будівельному підприємстві в Україні, як і в будь-якому іншому регіоні, є багатогранним процесом, який вимагає ретельного планування, сумлінного виконання та постійного вдосконалення. Конкретні стратегії та підходи можуть відрізнятися залежно від унікальних викликів і можливостей в українській будівельній галузі та ширшого економічного контексту.

Література

1. Халіна, В. Ю., Буцький, В. О., Крицька, К. С. (2020). Публічні екозакупівлі: організаційно-економічні засади впровадження та здійснення. Економічний простір, (154), 56-60.
2. Сайт URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/154-10>
3. Khalina V. Ecoprocurement in road construction as a tool for sustainable development / Khalina V., Butskiy V., Ustilovska A. // Сучасні проблеми розвитку права та економіки в інноваційному суспільстві: зб. наук. праць за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції, 20 березня 2020 року – Велико-Тирново, Болгарія : ACCESS PRESS, 2020. – С. 82-89.
4. Dynamic Layout of Construction Temporary Facilities Considering Safety // Emad Elbeltagi, M.ASCE; Tarek Hegazy, M.ASCE; and Adel Eldosouky 2004/08/01. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://doi.org/10.1061/\(ASCE\)0733-9364\(2004\)130:4\(534\)](https://doi.org/10.1061/(ASCE)0733-9364(2004)130:4(534))
5. Ustilovska A., Khalina V., Smachylo V., Kolmakova O., & Chumak E. (2021). Analysis of the transport industry's personnel. Sciences of Europe, (78-2), 61-68. doi: 10.24412/3162-2364-2021-78-2-61-68